

18. 2. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Převod podílu ve společnosti s ručením omezeným po 1. 1. 2014

Zákon o obchodních korporacích nabyt účinnosti od 1. ledna 2014, nicméně s právní úpravou některých aspektů obchodních společností obsaženou v obchodním zákoníku se budeme setkávat i nadále. V důsledku přechodných ustanovení zákona o obchodních korporacích zde budou vedle sebe existovat společnosti stejného typu, které se však budou řídit poněkud odlišnými pravidly, a to v závislosti na tom, zda již v plné míře podléhají úpravě zákona o obchodních korporacích nebo zda se u nich uplatní část ustanovení „zrušeného“ obchodního zákoníku. Jednou z oblastí, kde se tato dichotomie může projevit, je otázka převodu podílů ve společnosti s ručením omezeným.

Společenské smlouvy a přechodná ustanovení

Základním dokumentem upravujícím fungování obchodních korporací je jejich společenská smlouva. Požadovaný obsah společenských smluv a možnosti společníků jejich obsah modifikovat obecně vyplývají z platné právní úpravy. Společenské smlouvy obchodních společností vzniklých za účinnosti obchodního zákoníku tudíž musely splňovat požadavky jím předepsané, zatímco obchodní korporace vzniklé od 1. ledna 2014 se již řídí novým zákonem o obchodních korporacích (dále též jen „ZOK“).

S novou právní úpravou proto vyvstala potřeba harmonizovat s ní též fungování „starých“ obchodních společností. Za tímto účelem zákon o obchodních korporacích stanoví, že ujednání společenských smluv, která jsou v rozporu s jeho donucujícími (kogentními) ustanoveními se k 1. lednu 2014 ruší, přičemž obchodním korporacím dále ukládá, aby své společenské smlouvy přizpůsobily **do 6 měsíců** ode dne nabytí účinnosti zákona o obchodních korporacích nové úpravě a doručily je do sbírky listin.

Přestože obchodní zákoník byl zrušen novým občanským zákoníkem, zákon o obchodních korporacích stanoví, že se má za to, že obsahem společenských smluv obchodních korporací, které vznikly před jeho účinností, jsou i **dosavadní ustanovení obchodního zákoníku**, která upravovala **práva a povinnosti společníků**, pokud nejsou v rozporu s donucujícími ustanoveními zákona o obchodních korporacích nebo se od nich společníci ve společenské smlouvě **neodchýlili**. Zákon o obchodních korporacích tak umožňuje, aby se společnosti vzniklé podle obchodního zákoníku i nadále částečně řídily starou právní úpravou.

Tyto obchodní korporace se však **mohou** nejpozději však **do 2 let** změnou svých společenských smluv **podřídít** zákonu o obchodních korporacích jako celku a ustanovení obchodního zákoníku se pak na ně již neuplatní. Tato skutečnost se zapíše do obchodního rejstříku.

Zákon o obchodních korporacích nově umožňuje upravit ve společenské smlouvě mj. různé druhy podílů ve společnosti s ručením omezeným, možnost společníka vlastnit více podílů (i různého druhu) a možnost vydání kmenových listů (ve formě listinných cenných papírů) k podílům, jejichž převoditelnost není omezena, což jistě bude pro část společností motivací k plnému podřízení se nové úpravě.

Převod podílu na jiného společníka

Podle § 207 ZOK může každý společník převést obchodní podíl na jiného společníka. V nové úpravě tak bylo vypuštěno implicitní nastavení ingerence valné hromady do převodů mezi společníky. Pokud se však společnost nepodřídí ZOK jako celku, uplatní se úprava § 115 ObchZ, a takový převod bude automaticky podléhat souhlasu valné hromady (nebyl-li tento požadavek výslovně ve společenské smlouvě vypuštěn). V případě každého převodu tak bude nutné zkoumat, jaká úprava se na něj uplatní, aby byly splněny požadované náležitosti.

Na rozdíl od původní úpravy v obchodním zákoníku již také není automaticky upraveno **předkupní právo**. Lze jej však sjednat smluvně, a to nově i jako právo věcné povahy, které bude působit vůči všem (nejen tedy ve vztahu mezi smluvními stranami).

Převod podílu mezi společníky však může společenská smlouva **podmínit souhlasem** některého z orgánů společnosti, nemusí to tedy být souhlas jen valné hromady, ale i jiného orgánu (např. dozorčí rady, je-li zřízena). Pokud však není požadovaný souhlas udělen **do 6 měsíců** ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tytéž účinky, jako při **odstoupení od smlouvy**, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak. Při formulaci smlouvy o převodu podílu je třeba na tuto otázku myslet a upravit ji dle přání stran. Zákon o obchodních korporacích také výslovně stanoví, že smlouva o převodu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen (a strany se nemohou dohodnout jinak).

Novým způsobem jsou upraveny též důsledky neudělení souhlasu k převodu. Pokud je totiž předmětný orgán společnosti **nečinný** nebo neudělí souhlas **bez udání důvodu**, společník může **po zániku smlouvy vystoupit ze společnosti**. Vystoupit ze společnosti však může pouze **do 1 měsíce** ode dne zániku smlouvy, jinak toto jeho právo **zaniká**. Jestliže má společník ve společnosti několik podílů, může vystoupit i ve vztahu jenom k některým z nich.

Převod podílu na třetí osobu

V souladu s § 208 ZOK může společník převést podíl na osobu, která není společníkem, **jen se souhlasem valné hromady**, nestanoví-li společenská smlouva jinak.

Příslušné rozhodnutí valné hromady musí být v souladu s ustanovením § 171 odst. 2 ZOK přijato kvalifikovanou většinou **2/3 všech společníků**. Valná hromada svým rozhodnutím schvaluje fakt **převodu** (nikoliv smlouvu). Smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas valnou hromadou udělen. Obdobně jako u převodu mezi společníky, i v tomto případě, pokud není souhlas udělen **do 6 měsíců** ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tytéž účinky, jako při **odstoupení od smlouvy**, ledaže je ve smlouvě určeno jinak. Možnost vystoupit ze společnosti však společník v případě neudělení souhlasu k převodu na „nespolečníka“ nemá.

Smlouva o převodu

Z ustanovení § 209 ZOK vyplývá, že **nabyvatel přistupuje** ke společenské smlouvě společnosti **nabytím podílu**. Není tedy již nutné, aby ve smlouvě o převodu bylo uvedeno výslovné prohlášení o přistoupení ke společenské smlouvě, jak tomu bylo podle obchodního zákoníku. Nabyvatel se nyní stává stranou společenské smlouvy ze zákona.

Ve vztahu ke společnosti je převod podílu účinný až doručení **účinné smlouvy** o převodu podílu s **úředně ověřenými podpisy**. Teprve od doručení účinné smlouvy tedy společnost jedná s nabyvatelem jako se společníkem.

Co se týká účinnosti smlouvy o převodu podílu (mezi stranami), s ohledem na výše uvedené smlouva může nabýt účinnosti (i) uzavřením smlouvy, (ii) udělením souhlasu valné hromady (popř. jiného orgánu společnosti stanoveného společenskou smlouvou), je-li jej třeba, nebo (iii) pozdějším okamžikem dohodnutým smluvními stranami. Pro úplnost je třeba v této souvislosti zmínit, že souhlas příslušného orgánu společnosti se **nevyžaduje** k prodeji **zastavených podílů** při výkonu zástavního práva.

Požadavek písemné formy smlouvy o převodu vyplývá mj. z nutnosti jejího doručení společnosti. Dle zatím dostupného komentáře není zcela jednoznačné, zda je třeba smlouvu o převodu považovat za jednání týkající se změny obchodní korporace ve smyslu § 6 odst. 1 ZOK, je to nicméně pravděpodobněji výklad. Podle zmíněného ustanovení totiž „*právní jednání týkající se založení, vzniku, změny, zrušení nebo zániku obchodní korporace vyžadují **písemnou formu s úředně ověřenými podpisy**, jinak jsou **neplatná**; soud k této neplatnosti přihlédne **i bez návrhu**.*“ Opačný výklad, podle něhož by nedostatek písemné formy smlouvy o převodu neznamenal automaticky její neplatnost (a smlouva by mohla vyvolat účinky mezi stranami), nelze sice zcela vyloučit, je ale spíše nepravděpodobný. Konečné rozhodnutí této otázky však přinese až judikatura.

Převod kmenového listu

Jak již bylo zmíněno výše, podíl ve společnosti s ručením omezeným bude nově moci být představován kmenovým listem. Základní podmínkou však je, že podíl bude převoditelný bez jakýchkoliv omezení. Kmenový list bude totiž cenným papírem na řad a bude **převoditelný rubopisem**. V rubopise bude třeba uvést **jednoznačnou identifikaci nabyvatele**, aby bylo jasné, kdo se stává novým společníkem společnosti. Nabyvatel totiž automaticky přistupuje ke společenské smlouvě již nabytím podílu (kmenového listu).

K účinnosti převodu kmenového listu vůči společnosti se však vyžaduje **oznámení změny** osoby společníka a **předložení kmenového listu** (včetně rubopisu s dostatečnou identifikací nabyvatele) společnosti.

Závěr

Zákon o obchodních korporacích přináší společníkům společnosti s ručením omezeným větší volnost při strukturování jejich vnitřních poměrů a možnost lépe si ji tak přizpůsobit individuálním požadavkům. Na druhou stranu nová úprava přináší nemálo výkladových problémů. Pro obchodní společnosti (a jejich společníky) tak nebude jednoduché se rozhodnout, zda se podřídí zákonu o obchodních korporacích v plném rozsahu či nikoliv. Širší možnosti nastavit si pravidla pro budoucí převody obchodních podílů v tom jistě budou hrát nezanedbatelnou roli. Ve vztahu k převoditelnosti obchodních podílů pak dualita aplikovatelných pravidel (společnosti podřízené zákonu o obchodních korporacích v plném rozsahu oproti společnostem podléhajícím jak ZOK, tak části obchodního zákoníku) povede k výraznějším rozdílům mezi společnostmi a bude klást větší nároky na identifikaci správných formálních postupů a odpovídající znění smluv o převodu.

JUDr. Luboš Nevrkla, Ph.D.,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)